

עת"א 30676/06/20 - נזיה אשקר (אסיר נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל)

בית המשפט המחוזי בחיפה

01 יולי 2020

עת"א 30676-06-20 אשקר(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כב' הנשיא רון שפירא
עותר	נזיה אשקר (אסיר)
נגד	
משיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים בתמצית:

בפני עתירת אסיר שהגיש העותר נגד החלטת המשיב שלא לשחררו שחרור מנהלי ולחילופין שלא לאשר את יציאתו לסבב חופשות.

העותר, אסיר בכלא קישון המרצה עונש מאסר למשך 18 חודשים בגין עבירות חבלה במזיד בשני מקרים וניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, תגרה וחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, טוען כי ביום 19.05.20 קיבלה ועדת השחרורים בקשתו לשחרור על תנאי. נטען כי העותר היה אמור להשתחרר שחרור מוקדם ביום 29.05.20 אם היה מקבל שחרור מנהלי. כן נטען כי העותר לא זכה לסבב חופשות למרות שהיה אמור לצאת לחופשה ביום 22.05.20 ופנייתו בעניין זה או בעניין מועד שחרורו לא נענתה.

המשיב טוען כי החלטת ועדת השחרורים תתקיים ככתבה וכלשונה ונוכח מועד שחרורו המוקדם בתום ריצוי 2/3 צפוי העותר להשתחרר ממאסרו ביום 28.08.20. בכל הנוגע לטענות העותר בדבר תאריך השחרור המנהלי טוען המשיב כי דין העתירה להידחות בהינתן העובדה כי לעת הזו ומזה מספר חודשים תפוסת האסירים אינה עולה על תקן הכליאה ולכן אין כלל שחרור מנהלי ואין קיום לתאריך 2/3 בניכוי מנהלי, קרי, 29.05.20. נטען כי ככל שיחול שינוי במצבת האסירים המוחזקים במתקני שב"ס באופן שיאפשר שחרור מנהלי ישוחררו האסירים שעומדים בתנאים שנקבעו בחוק. כן נטען כי שחרור מנהלי איננו בגדר זכות מוקנית לאסיר, אלא הנאה עקיפה ממחסור מערכתי נקודתי במקומות כליאה לאסירים. כמו כן, נטען כי החלטה ביחס לשחרור מנהלי תתקבל ב"יום הקובע" כתלות בתפוסת האסירים באותה עת ולא ניתן להניח מראש כי קיצור מנהלי יינתן לאסיר כלשהו ועל סמך זאת לקבוע את מועד שחרורו. נטען כי המשיב פועל בהתאם להוראות החוק ואין בסיס לטענות העותר לחוסר סבירות או פגם בהתנהלות המשיב.

עוד טוען המשיב כי על אף שעתירת העותר אינה מופנית כנגד סירוב המשיב להחיל על העותר את הוראות תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (חופשה מיוחדת לאסיר), התש"ף - 2020 (להלן: "תקנות שעת החירום"), במסגרתן ניתן לאפשר יציאתו של אסיר לחופשה מיוחדת, המשיב מבהיר כי העותר אינו עומד בתנאי הסף שנקבעו בתקנות, מכיוון שהוא נושא מאסר בגין עבירות "אלימות חמורה" כהגדרתן בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א - 2001.

באשר לטענות העותר בדבר אי יציאתו לסבב חופשות טוען המשיב כי אסירים אינם מחזיקים בזכות קנויה לצאת לחופשות ולמשיב מסור שיקול דעת רחב בהקשר זה. כן נטען כי סעד זה הפך לתיאורטי בתקופה האחרונה שבה מתמודד המשיב, המדינה והעולם כולו עם נגיף הקורונה. לנוכח התפרצות הנגיף וכחלק מהצעדים הארגוניים שננקטו למניעת התפרצות נגיף הקורונה במתקני הכליאה, הוחלט על ידי הגורמים הממונים אצל המשיב - לאחר קיום הערכת מצב מקיפה - על שורת מגבלות מנע. בין היתר, הוחלט שלא לאשר בשלב זה יציאת אסירים לחופשות, למעט חריגים, וכן צומצמה תנועת האסירים למינימום הנדרש.

במענה לטענות המשיב טוען העותר כי בתגובת המשיב אין התייחסות לטענות העותר כי פניותיו באמצעות סגורו לקבלת מענה לשאלה על שום מה אינו משתחרר וכן בעניין יציאה לחופשה נותרו ללא מענה. נטען כי רק לאחר שעתר בפני בית המשפט טרח המשיב להשיב לפניות העותר. לכן נטען כי יש לחייב את המשיב בהוצאות משפטיות של 7,500 ₪. באשר לסעד המבוקש של אישור חופשה לעותר נטען כי העותר לא ביקש להוציא לחופשה מכוח תקנות שעת החירום ופקודת הנציבות לכן חלק זה במענה של המשיב אינו רלוונטי. נטען כי יש לבחון בקשתו לשילוב בסבב חופשות לגופו של עניין. כן נטען כי מצב החירום השתנה ומצדיק ביטול סגירת חופשות האסירים.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי אין מקום לקבל את העתירה הן לעניין טענות העותר בדבר תאריך השחרור המנהלי והן לעניין טענותיו לעניין זכאותו להשתלב בסבב חופשות.

העותר מלין על כך שלא השתחרר שחרור מנהלי, כאשר לטענתו מועד השחרור חלף כבר ולכן מכוח החלטת ועדת השחרורים המורה על שחרורו ומכוח השחרור המנהלי היה אמור להשתחרר. יש לקבל טענת המשיב לעניין זה. שחרור מנהלי איננו זכות מוקנית לאסיר. סעיף 68ג' לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב - 1971 (להלן: "הפקודה") קובע כי כאשר תפוסת האסירים בבתי הכלא עולה על תקן הכליאה, יורה הנציב על שחרורם של אסירים העומדים בתנאים מסוימים, וזאת בטרם ריצו אסירים אלה את מלוא תקופת מאסרם. השחרור המנהלי מהווה כלי להתמודדות עם עומס בתפוסת בתי הסוהר [רע"ב 7397/17 מחמד אבו זאייד נ' שב"ס (01/12/2019)]. כפי שנקבע ברע"ב 1001/19 בן ארי נ' שב"ס (31/03/2019), החלטה ביחס לשחרור מנהלי מתקבל ב"יום הקובע" כתלות בתפוסת האסירים באותה עת. לא ניתן להניח מראש כי קיצור מנהלי יינתן לאסיר כלשהו ועל סמך זאת לקבוע את מועד שחרורו. ראו לעניין זה גם רע"ב 2767/20 מדינת ישראל נ' פלונית (11/06/2020), שם נקבע שאין מקום להורות על שחרור מנהלי כאשר במועד מתן החלטת ביהמ"ש לא מתקיימים לעניין זה התנאים הקבועים בדיון. על כן, כאמור, אין מקום לקבל טענת העותר בכל הנוגע למועד השחרור המנהלי שחלף, שכן אין מדובר בזכות מוקנית וההחלטה ביחס לשחרור מנהלי מתקבל ב"יום הקובע" ולא מראש.

כמו כן, יצוין כי לאחרונה דחה בג"ץ על הסף עתירה שמטרתה עדכון תקן הכליאה באופן של הרחבת השימוש בכלי

השחרור המינהלי לצורך הפחתת הצפיפות בתאי הכלא, וכפועל יוצא הקטנת הסיכון מפני הידבקות בנגיף הקורונה. בג"ץ קבע כי העתירה העלתה טענות בעלות אופי דומה לאלו שהועלו בבג"ץ 2234/20, אשר נדונו על ידי מותב תלתא. שם הסכימה העותרת למחיקת העתירה לאחר שהתברר כי המשיבים נותנים מענה מקיף ומקצועי לסוגיות המועלות בעתירה. נקבע כי בג"ץ אינו רואה כל טעם להידרש לטענות בשנית, בסמיכות זמנים, ומשלא הוצגה כל התפתחות המצדיקה זאת [בג"צ 3300/20 **המוקד להגנת הפרט נ' שירות בתי הסוהר** (24/06/2020)].

כפי שהבהיר המשיב בתגובתו לעתירה, החלטת ועדת השחרורים תתקיים ככתבה וכלשונה ונוכח מועד שחרורו המוקדם בתום ריצוי 2/3 צפוי העותר להשתחרר ממאסרו ביום 28.08.20. בכל הנוגע לטענות העותר בדבר תאריך השחרור המנהלי דין העתירה להידחות בהינתן העובדה כי לעת הזו ומזה מספר חודשים תפוסת האסירים אינה עולה על תקן הכליאה ולכן אין כלל שחרור מנהלי ואין קיום לתאריך 2/3 בניכוי מנהלי, קרי, 29.05.20. על כן, העתירה נדחית בכל הנוגע לבקשתו של העותר להשתחרר שחרור מוקדם בצירוף שחרור מנהלי.

כפי שהבהיר המשיב, על אף שהעותר לא טען לעניין זה במסגרת העתירה, העותר גם אינו עונה לתנאי הסף שנקבעו בתקנות שעת החירום לצורך החלטה על יציאה לחופשה מיוחדת, זאת לאור העבירות שבהן הורשע, המוגדרות כ"עבירת אלימות חמורה", כפי שפורט על ידי המשיב.

על כן, בכל הנוגע לשחרור מוקדם, כפי שהבהיר המשיב, החלטת ועדת השחרורים תקום והעותר צפוי להשתחרר ממאסרו בתאריך 28/08/20, שכן לעת הזו אין אפשרות לקבל גם שחרור מנהלי. לכן טענות העותר בעניין תאריך השחרור המנהלי דינן להידחות.

גם בכל הנוגע לטענותיו של העותר בדבר אי יציאה לסבב חופשות יש לקבל טענות המשיב אשר הבהיר כי לעת הזו, בשל התפרצות נגיף הקורונה, סעד זה הפך לתיאורטי שכן כחלק מהצעדים הארגוניים שננקטו למניעת התפרצות הנגיף במתקני הכליאה, הוחלט על ידי הגורמים הממונים אצל המשיב - לאחר קיום הערכת מצב מקיפה - על שורת מגבלות מנע, ביניהן הוחלט שלא לאשר בשלב זה יציאת אסירים לחופשות, למעט חריגים. על כן, לעת הזו אין מקום להידרש לטענות העותר בעניין יציאה לסבב חופשות מכיוון שהן תיאורטיות וגם אם יוחלט שהוא זכאי לצאת לחופשות לא יהיה ניתן ליישם החלטה זו בזמן הקרוב, וככל הנראה, לאור המצב של התפרצות נגיף הקורונה, מצב זה יהיה בתוקף עד מועד שחרורו של העותר בהתאם להוראות ועדת השחרורים. מעבר לזאת יצוין כי כפי שטען המשיב אסירים אינם מחזיקים בזכות קנויה לצאת לחופשות. בכל מקרה, לאור המצב הנוכחי, מדובר בסעד תיאורטי שאין להיזקק לו.

בסיכומו של דבר, לאור המפורט לעיל, יש לדחות את העתירה הן לעניין תאריך השחרור המנהלי, שכן נכון לעת הזו אין שחרורים מנהליים, והן לעניין טענותיו של העותר בדבר זכותו ליציאה לסבב חופשות, שכן לאור הצעדים בהם נוקט המשיב למניעת התפרצות וירוס הקורונה מדובר בטענות בעניין סעד תיאורטי לעת הזו וככל הנראה גם עד למועד שחרורו של העותר בהתאם להחלטת ועדת השחרורים.

על כן, לאור המפורט לעיל, העתירה נדחית.

באשר לטענות העותר כי הוא זכאי להחזר הוצאות משפטיות מכיוון שהמשיב לא השיב לפנייתו כמפורט בעתירה - נכונה טענתו של העותר כי מן הראוי היה שהמשיב ישיב לפנייתו ב"כ העותר תוך זמן סביר. עם זאת, ולמרות שלא ביקשתי את

תגובת המשיב לעניין הבקשה לפסיקת הוצאות, אינני סבור כי יש לפסוק הוצאות לטובת העותר מכיוון שטענותיו מתמקדות בסעדים שלעת הזו אינם אפשריים כלל. כפי שפורט לעיל, לעת הזו אין מתבצעים שחרורים מנהליים ואין יציאה לסבב חופשות ולכן בכל מקרה הסעדים שביקש ב"כ העותר אינם כלל רלוונטיים בעת הזו. כאמור, מן הראוי היה להשיב לפניותיו של ב"כ העותר בתוך זמן סביר, אך מכיוון שהסעדים שהתבקשו על ידו אינם רלוונטיים בעת הזו, אינני סבור כי בנסיבות המקרה יש מקום לפסוק הוצאות משפטיות לטובת העותר.

כאמור, העתירה נדחית.

המזכירות תעביר החלטה לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, ט' תמוז תש"פ, 01 יולי
2020, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא